



Vankiterveydenhuollon yksikkö

Määräys 1(3)  
Määräys vankien terveydenhuollon järjestämisestä

Voimassa toistaiseksi

Valtion palvelut osasto

13.2.2017

Vankiterveydenhuollon yksikkö

**Korvaa; Vankien terveydenhuollon järjestäminen. Rikosseuraamuslaitos määräys 11.9.2015, dnro 4/004/2015 sekä Vangin kuolema (28/004/2010) .**

#### **Säädökset:**

**Vankeuslaki 10 luku 11 §**

**Tutkintavankeuslaki 6 luku 8 §**

Laki vankiterveydenhuollon yksiköstä 30.12.2015/1635

Lääkelaki 395/1987 muutoksineen

Lääkeasetus 693/1987 muutoksineen

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 muutoksineen

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeiden määräämisestä 726/2003

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus- ja ylläpito- ja hoitotoimista eräillä lääkkeillä 33/2008

Sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toiminta: määräys 7/2007 Lääkelaitos

#### **1. Hoidontarpeen arviointi**

Vankiterveydenhuollon yksikkö (VTH) ja vankilan henkilökunta tekee yhteistyötä vangin terveydentilan seurannassa, ohjauksessa hoitoon ja hoidon toteuttamisessa.

Vangilla on oikeus laadultaan hyvään, kaikkien Suomen kansalaisten tasoiseen terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, että hänen yksityisyytään kunnioitetaan ja, ettei hänen ihmisarvoaan ja vakaumustaan loukata. Vanki voi ilmoittaa kirjallisesti tai suullisesti haluavansa hoitoon. Hoidon tarpeen arvioi sairaanhoitaja. Sairauden syytä vangin ei tarvitse ilmoittaa muulle henkilöstölle kuin terveydenhuollon ammattilaisille. Hoidon tarpeen arvioinnissa selvitetään syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys. Hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä myös puhelimitse.

Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnan tulee seurata vankien yleiskuntoa ja terveydentilaa vankilaan saapumisen yhteydessä ja muulloinkin. Tarvittaessa tulee ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin vangin saamiseksi asianmukaiseen tutkimukseen ja hoitoon joko VTH:n hoitoon tai kiireellisessä tapauksessa vankilan ulkopuolelle. Valvonnan tarpeesta ja luvasta vankilan ulkopuolelle hoitoon pääsystä päättää vankilan johtaja kuultuaan mahdollisuuksien mukaan vankilalääkäriä.

[www.vth.fi](http://www.vth.fi)

Vankiterveydenhuollon yksikkö  
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 5500



Vankiterveydenhuollon yksikkö

Määräys 2(3)  
Määräys vankien terveydenhuollon järjestämisestä

Voimassa toistaiseksi

Valtion palvelut osasto

13.2.2017

Vankiterveydenhuollon yksikkö

## 2. Vangin terveystarkastus

Jokaiselle siviilistä tulevalle vankeusvangille samoin kuin kaikille tutkintavangeille pyritään tekemään terveystarkastus kolmen päivän kuluessa sekä tavataan tarvittaessa aiemmin.

## 3. Erityisryhmien terveydentilan seuranta

Tarkkailuun tai eristykseen sijoitetusta vangista tulee viipymättä ilmoittaa terveydenhuoltohenkilökunnalle. Lääkärin tai muun terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluvan tulee seurata eristyksessä olevan vangin terveydentilaa päivittäin.

Virka-ajan ulkopuolella tapahtuneet, tai vankilan poliklinikan ollessa muutoin suljettuna, eristykset ilmoitetaan psykiatriseen vankisairaalaan Turun yksikköön.

Pitkäaikaisvankien terveydentilaa tulee seurata terveystarkastuksin kahden vuoden välein ja vangin kunnosta, iästä ym. riippuvista syistä tarvittaessa useamminkin.

Syömälakossa olevan vangin terveydentilaa tulee tarkkailla kiinnittäen huomiota myös vangin kykyyn ymmärtää ravinnosta kieltäytymisen vaikutukset. Syömälakkoon ryhtyneestä vangista ja hänen terveydentilansa muutoksista tulee ilmoittaa alueylilääkärille ja hoitavalle lääkärille.

## 4. Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon konsultaatiot voivat tapahtua joko ostopalveluna tai oman erikoislääkärin toimesta. Konsultaation toteuttaminen edellyttää vankilalääkärin lähetettä. Erikoissairaanhoidon konsultaatio voidaan järjestää joko Rikosseuraamuslaitoksen tiloissa tai vanki voidaan kuljettaa vankilan ulkopuolelle.

Sairaalahoito ja erikoislääkärin konsultaatiot vankilan ulkopuolella edellyttävät aina myös Rikosseuraamuslaitoksen lääkärin lisäksi vankilan johtajan arviota valvonnan tarpeesta ja luvasta siirtää vanki laitoksen ulkopuolelle hoitoon. Akuutisti sairaalahoitoon jäävistä vangeista tulee tehdä ilmoitus alueylilääkärille tai lähettävän sairaalan vastaavalle ylilääkärille. Vangin lähettäminen joko konsultaatiokäynnille tai sairaalahoitoon edellyttää terveydenhuollon vankipassitusta, joka tehdään vankitietojärjestelmän kautta

## 5. Omalla kustannuksella järjestettävä hoito

Vangilla on oikeus omalla kustannuksellaan saada lääkitystä, tutkimusta ja muuta terveydenhuoltoa vankilassa VTH:n lääkärin luvalla.

## 6. Potilasasiamies

Terveyden- ja sairaanhoitoonsa ja siihen liittyvään kohteluunsa tyytymättömällä potilaalla on oikeus tehdä muistutus VTH:n johtajalle tai sairaalan ylilääkärille. Muistutuksen tekeminen ei rajoita vangin oikeutta kannella hoidostaan tai hoitoon liittyvästä kohtelustaan terveyden- tai sairaanhoitoa valvoville viranomaisille. Vankisairaalan sosiaalityöntekijä toimii valtakunnallisena potilasasiamiehenä ja avustaa tarvittaessa muistutuksen teossa.

Vangilla on oikeus kannella terveyden- ja sairaanhoidosta Aluehallintovirastolle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomaiselle, Eduskunnan oikeusasiamiehelle ja muille tällaisille vankilan ja sen henkilöstön toimintaa valvoville viranomaisille. Kirjeet tulee toimittaa em. paikkoihin avaamatta.

## 7. Vangin kuolemasta ilmoittaminen

Vangin kuolemasta on ilmoitettava lääkärille tai sairaanhoitajalle. Kuoleman toteaa lääkäri tai poliisi.

Potilaskertomukseen merkitään kuoleman lisäksi todettu tai arvioitu kuolinaika sekä lyhyt selostus kuolintavasta ja kuolemaan mahdollisesti johtaneista syistä. Kuolemasta ilmoitetaan yksikön johtajalle, joka tarvittaessa ilmoittaa asiasta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen johdolle, mikäli kuolemaan liittyy tekijöitä, joiden perusteella sen arvioidaan herättävän erityistä huomiota.

[www.vth.fi](http://www.vth.fi)

Vankiterveydenhuollon yksikkö  
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 5500



Vankiterveydenhuollon yksikkö

Määräys 3(3)  
Määräys vankien terveydenhuollon järjestämisestä

Voimassa toistaiseksi

Valtion palvelut osasto

13.2.2017

Vankiterveydenhuollon yksikkö

Rikosseuraamuslaitos huolehtii ilmoittamisesta omaisille ja muille viranomaisille.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anneli Pouta'.

Johtaja Anneli Pouta, Valtion palvelut-osasto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Johtaja Antti-Jussi Ämmälä, Vankiterveydenhuollon yksikkö

Jakelu: VTH henkilöstö

Rikosseuraamuslaitos, keskusyksikkö

Arto Kujala, oikeuspoliittinen osasto, oikeusministeriö

---

[www.vth.fi](http://www.vth.fi)

Vankiterveydenhuollon yksikkö  
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 5500